

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " — "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többesre
hirdetések alku szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 80 kr.

Testvérharcz.

— szept. 18.

Szegény, elvű függetlenségi polgár, ki csak áldozni, lelkesedni s egy-egy nagyságos jelölt urra leszavazni tudsz, de a magas politikához halvány sejtésed sincs, — most ugyancsak zavarban lehetsz.

Csunya zavarba hoztak odafenn a nagyságos hazafiak.

Az ördög még jobban tudja, hogy mi lelte őket, de annyi tény, hogy ugy viselik magukat, mintha te nem is léteznél s mintha nem mandátumot adtál volna nekik, hanem amolyan szabadságlevelet, amely minden garázdálkodásra feljogosít.

Furcsa dolgokat olvashatsz azokból a lapokból, melyekbe a te nagyságosaid irnak s melyek büszkén hirdetik magukról, hogy az igazi függetlenségi elveket csupán ők képviselik s csupán csak ők őrzik meg a te számodra.

Olvashatsz és épülhetsz. E ö t v ö s Károly közönséges áruló, Tisza-Bánffy-csatlós, ki hallgatott az obstrukció harcza alatt, de most minden erejével az ugynevezett «régi» rendszer visszaállításáért küzd s el ne hidd, hogy a Hentzi-ügyben a hazafiasság szólította porondra! Dehogy; Bánffyért irt, izgatott és harczolt, ő érte él és hal!

Jó függetlenségi magyarom, ne hidd, hogy ezt a Pester Lloyd, vagy a Lepsényi páter lapja írja. Oh, a világért sem. Honmentő, nagy nevű függetlenségi politikusok terjesztik, táplálják ezt a hirt, melyet valóság esetében is titkolnunk kellene, már csak a párt becsülete érdekében is.

Persze azt hiszed, hogy ilyen rémitő vádat adatokkal erősítenek. Hja, ugy nem lehetne országos politikát csinálni. Persze te ehhez nem értesz. Te csak szavazni tudsz. A magas politika kívánja azt, hogy gyöngéden óvjuk ellenségünket s borítsuk rá a vizes lepedőt arra, a ki elvtársunk, hasznos bajtársunk volna, vagy mi a szösz. Arról nem tehet, hogy vezérszerepre jogosító tehetsége van. Ez pedig halalos bűn a mi ambiciózus kolomposaink közt.

Nem szándékunk Eötvöst és politikáját védni, de a »jog, törvény és igazság« szemfényvesztő komédiájában megőrzött éles látásáról, a Hentzi-ügyben kifejtett s egyedül helyes állásfoglalásáról másképpen, mint elismeréssel szólni nem lehet.

Lehet, hogy némely urak érzik odafenn annak a bizonyos „rendszerváltozásnak tagadhatatlan előnyeit”, de mi — sajnos — nem oszthatjuk az ő optimista felfogásukat.

Mi, kiket épen ők szoktattak a szép beszédekhez, nem elégszünk meg hangzatos frázisokkal s czikornyás ígéretekkel. Tetteket vártunk s az első és legnagyobb szabású tett a Henczi-botrány volt.

Ezután a hallatlan pofoncsapás után be nem fejezni a még meg sem érdemelt dicshimnusz, — ha nem is gyanus, de érthetetlen.

Némely függetlenségi politikus azonban méltóságán alulnak tartotta ilyen kis kaliberű dologgal foglalkozni s e helyett jobbnak látta feljuitani a régi átkot, a belviszályt, melyet ők olyan passzióval üznek s mely nekünk annyi fájdalmat okoz.

A békét mi is szeretjük, de a harczot az ellenséggel szemben követeljük. S nagyobb ellensége a magyar nemzet függetlenségének a testvérharcz szitója a legnagyobb aulikusnál . . .

Te pedig, viszálykodáson busongó magyarom vond le a magad józan eszével az illő tanulságokat s számold le majd azokkal, kik bizalmadra méltalannok voltak s bárczát csináltak a te bizalommal s önzetlenül ajándékozott mandátumodból.

A. E.

Memento.

A „Debreczen” tárczája.

Itt vagyok végre, mily messziről jövök! . . . Nem, nem, azért vagyok fáradt, ne félj, aludj csak csendesen, hisz nem bántalak. Vagy nem ismeresz reám? Hát annyira rutvolnek? Ily rövid időn? Nézz reám! én — az első menyasszonyod.

Nem hiszed? Igaz, nagyon megfogytam s az otromba csonttömeg mar nem a régi tetszetős leány. De most hallgass te szépséges vőlegény, majd mondok én neked egy ismerős regét, hogy meglássam, mint reszket belé minden ideged. De azért ne félj, az igazát mondom csak! Azt mondod, távozzam? Nem, addig egy lépést sem, míg el nem mondom neked a szép mesét. Oh nem fogod őlelni azt a másik leányt! nem, nem engedem! Eljöttem hogy megkérdjelek: reám és esküdre, arra a szent esküre emlékszel-e még?

Az illatos kis szobára azzal a biztató félhomályival a kandalóban vidám pattogó fahasábokkal?

Az együtt töltött csöndes estékre, tovaszállt boldogságunkra emlékszel-e még?

A kandalló előtt a remegő bintaszéken ültem én s te meséket mondtál énnekem, oly csodaszép meséket, oly titkos szép regéket, hogy elkabultam bele.

Sokszor kacagtál is közbe, ugy mondtad hogy nem tudom mit beszélsz s igazad volt. Én csak hangodat hallgattam s nema áhitat-

tal lestem sz. vaidat, bár azok értelmét nem tudtam meg soha. Néztém, néztém a vakító lángokat — míg elkápráztott a szemem, ilyenkor reád esett tekintetem, reád ki nekem mindig szebb regéket mondtál s — kit oly nagyon szerettelek.

Beszéltél lelkesülten, hévvel s ebből mitsem értettem én, csak azt éreztem, hogy ott vagy nálam, mellettem, s az elég volt nekem. Bűvös varázst gyakoroltak szavaid lelkemre, kedélyemre, s te beszéltél tovább, tovább. Ha pedig pihenőt tartottál, kezembe vetted kezemet s ugy nézél hosszan reám oly kimondhatatlan meleg, jóságos tekintettel és . . . és megcsókoltad kezemet. Emlékszel-e még?

Egyszer aztán megcsókoltam én a te kezedet s lstenem, mennyire haragudtál akkor reám, hogy ugy még nem láttalak soha.

Békítettelek: hiába! Ilyen semmiért ugy neheztelni? Kértelek s te mégis hallgattál konokul. Oly kínos, oly hosszú volt e néhány perc, azt hittem meghalok. Én balga! akkor még hogy féltém a haláltól!

Mikor látam, hogy nem tudlak megbékíteni, egy utolsó kísérletre határoztam magam. Oh ha tudnád, mennyi erőmbe került ez a határozás. De mit nem tettem volna, csak hogy mosolyogni lássalak; hisz oly vég nélkül olyan nagyon szeretlek!

Pihennem kellett, s már nem tudom hol hagytam el? Látod így van az: a halottak rosszul emlékeznek. De egyre mindig emlékezem: szerelmedre! Nos igen, már tudom!

Fájt, nagyon fájt a szívem, az a belondos

szív, melynek minden dobbanásával, véremnek minden lüktetésével, agyamnak minden gondolatával — a tied voltam. És megiettem. De tehettem-e mást? — Megcsókoltalak.

Attogtam nyakad szorosán, s suttozva kértelek: békülj, békülj én szerelmem, mert meghalok, mert én szeretlek nagyon, kimondhatatlanul! Kimondtam, s nem bántam meg. Láttam a mosolyt ajkaidon, a boldogság mosolyát . . .

Helyt szoritottál nekem melletted a kis zsamolyon s én önfeledten hajtottam válladra fejemet. Én büszke voltam hős lettemre, te pedig én reám. Ugy mondtad ekkor, emlékszel-e még? Oh emlékezzel! emlékezzél! E boldogság egy napig tartott, de nekem feledhetetlen öröklét.

Látod, mily balgaságot beszélek itt, de te megbocsátasz énnekem . . .

Csit! csak hallga! Aludjál csendesen, most csókokkal meg nem békíthetlek, mert nézd, oh nezd csak én kedvesem! Ajkam eltűnt, csak váz vagyok, s te megborzadnál hideg érintesemtől. Nem, nem bántalak, csak aludjál békén csendesen. Nem szeretkezni, csak emlékeztetni jöttem el hozzád! Akarom, hogy tudd, hogy él még szellem, bár testem tehetetlen csonttömeg. Akarom, hogy tudd meg hogy az a lány — a te menyasszonyod — nem szeret, mert szeretni én tudtam csak, én egyedül! . . .

Azt mondod: mégis meg csaltalak! Igazad van. Talán. De mikor ezt is az irantad való mérhetetlen nagy szerelmemért tettem!

Debreczen, szeptember 18.

Hentzi-ellenes népgyűlés H.-Nánáson. Hajdu-Nánáson folyó hó 24-én fog a népgyűlés a Hentzi szobor ügyben megtartani, a mely gyűlésre Papp Elek, Szinay Gyula és Oláh József orsz. képviselő urak is eljönnek. Lovás bandérium fogadja az érkező magas vendégeket, mely gyűlésre a választókerület többi községei is megvaanak hiva és a mely gyűlés nagyszerűnek ígérkezik. A népgyűlés rendező biz. elnöke Udvarhelyi József.

A műegyetem megnyitása. A királyi József-műegyetem idei tanévének szombaton d. e. volt az ünnepies megnyitása. A hallgatóság a nagy díszteremben gyülekezett, melynek piros baldachinja alatt a rektor és és dékánok foglaltak helyet. A megnyitó ünnepen megjelent Wlassics Gyula kultusz-miniszter is, a kit éljenzéssel fogadott a hallgató ág. Az emelvényen Kisfaludy-Lipthay Sándor rektor, Réhi Mór, Pelz Samu és Jónás Ödön foglaltak helyet. A miniszter körül Pónori Thewrewk Emil egyetemi rektor, Konkoly-Thege Miklós orsz. képviselő, dr. Hutya Alajos, az allatorvosi akadémia rektora és Gaál Jenő dr. miniszteri tanácsos és a műegyetem tanárai ültek.

A megnyitó ünnep egyetlen tárgya: Kisfaludy-Lipthay Sándor rektornak, — a ki e tisztelet újból elvállalta — beszámoló beszéde volt, a melyet a miniszter üdvözlése után tartott meg.

A kassai függetlenségi párt nyilatkozata. Hogy mennyire elfajult a függetlenségi pártban a visszavonás, a midőn a pártnyilatkozatok nemhogy megszűnnek és egységes ellenzékké egyesülnek, hanem egymást hihetetlen tendenciákkal megvádolják, mutatja a kassai függetlenségi párt nyilatkozata, a melyet az «Egyetértés»-hez intéz:

«A kassai függetlenségi és 48-as párt főlemelt fővel és büszken urbi et orbi hirdeti azt, hogy a kassai nemzeti párttal karöltve, hosszú időn át faradságot nem kimélve, küzdött a politikai tisztességtelenségre és erőszakra alapított Bánffy-Tisza-rendszer ellen és hogy a jövőben is minden törökvése oda fog irányulni, hogy ez a rendszer hydráfejét többé föl ne emelhesse.

A kassai függetlenségi és 48-as pártok alelnöke: Stecker Károly a párt megbízásából és helyeslése mellett cselekedett tehát akkor, a midőn elvtársai és a párt vezérégyénei kíséretében Horánszky Nándornak,

Te nem hiszed! Jól van tehát, elmondom, hogy történt, bar faj az emlékezés.

Ugy, ugy, törőd meg homlokod, s ülj fel ágyadban, ugy jobban hallhatod.

Este távoztál későn, már fejtött a hold. Ép oly fehér-sivaran ragyogott sugára, mint e mai estén és ép oly fénytelen, oly néma volt ez est, mint a mostani.

Megcsókoltál... Aztán megint. Elmentél s újból csak vissza fordultál az ajtóban s öle tél bosszan, édesen, mintha lelket, akartad volna belém önteni. Oh mennyire boldogok voltunk akkor még!

De minek ezt mesélni, hisz ugyis tudod! Emlékszel tán erre még?

Feltártam az ablakot, hogy még egyszer lássalak, s csókot szórjak utánad. A hideg decemberi szél érintette pusztá nyakamat, de én nem éretem, ott ért a hajnal azon a helyen.

Aztán? Nos aztán beteg lettem, nagy beteg. Téged sem bocsátottak hozzám, s midőn te mégis jöttél, elutasítottak. Hallottam szavukat, amit feléd kiáltottak:

— Menj te gyilkos, leányom, testvérünk gyilkosa!

Igen, igen, ezt mondták, tisztán emlékszem, s te emlékszel-e még?

Hallottam e szavakat, de nem szólhattam nem mondhattam anyámnak:

— Ő nem gyilkosom, ő az én szerelmemem, életem.

Nem tehettem, mert akkor, ott akkor

annak a férfinak az üdvözlésére sietett, a ki mint fegyvertárs hervadhatatlan érdemeiket szerzett a sőtét emlékü Bánffy-Tisza-rendszer legyőzésében és a kibén az egész nemzet közvéleménye zálogát bírja annak, hogy a kormányzati szellem nem lesz többé a politikai erkölcstelenségre és a brutális erőszakra alapítva — hanem egész teljességben és a közkormányzat minden ágában megvalósítva a törvény, jog és igazság uralma mi nélkül sem bensőleg és erkölcsi leg meg nem erősödhetik, sem jövőjét kellő módon és — akarata szerint — elő nem készítheti.

Miért is a kassai függetlenségi és 48-as párt azt a gyanúsítást, melyet az «Egyetértés» hasábjain — névtelenül ugyan, de bizonyára Eötvös Károly világá bocsátott — önérzettel visszautasítja, Stecker Károly alelnöknek bizalmat szavaz és egyuttal kijelenti, hogy Eötvös Károlyt politikai vezérének el nem ismeri, azon oknál fogva, mert a mult ülésszakban lefolyt parlamenti küzdelemben minden kétséget kizáró módon meggyőződött arról, hogy Eötvös Károly politikájának alap gondolata melyen alatta jár azoknak a követelményeknek, melyeket pedig a közélet erkölcsi rendje mindenkitől megkíván, a ki arra vágyik, hogy nemzetének vezéréfia lehessen.

Miután pedig a magyar haza állami és gazdasági függetlensége csak azon az uton közelíthető meg és érhető el, melyen a politikai morál és tisztesség csillagfénye kalauzolja az emberek elméjét és akaratát: a kassai függetlenségi és 48-as párt megvetéssel fordul el az Eötvös-féle politikai iránytól, mely odavezetne, hogy a Tisza-Bánffy-had ujra a nemzet nyakára kerüljön.

A kassai függetlenségi és 48-as pártok Kassán, 1899. évi szept. hó 14-én tartott pártgyűléséből.

Hamar Ferencz,

pártértekezleti elnök.

Szauberer Béla dr.,

jegyző.

A Brunswik Terézia emléktábla leleplezése. A budapesti I. ker. Miklós-utca 1. számú óvodaház falára a fő- és székváros emléktáblát készített gróf Brunswik Tereza emlékére, a ki az első óvodát alapította 1828-ban, a kisdetek oltalmára ebben a házban. A gyermekvédő kongresszus tagjai jelenlétében megtörtént az emléktábla ünnepies leleplezése, melyen a székes főváros nevében

Szabó Károly tanácsos tartott gyönyörű beszédet, kijelentvén, hogy a mint a főváros emelte, ugy meg is fogja tartani az emléktáblát. A kongresszus nevében dr. Verédy Károly kir. tanfelügyelő köszönte meg a főváros aldozatkészségét. Utána Pétérfy Sándor kir. tanácsos az országos kisdedóvoegyesültek nevében szólt.

Az ünnepélyt a Fröbe-óvónóképzé intézet éneke fejezte be. A fekete márvány emléktábla felirata következő:

«E házban nyitá meg az anyajóságu Brunswik Terézia grófnő az első anyajákteret a kisdetek számára 1828-ban. A székes főváros állította e táblát, hogy hirdesse halálját a dicső kezdeményező iránt, kinek eszméjét felkarolta az országos kisdedóvo egyesület. És hirdesse a szívből eredt nagy gondolatnak: a gyermekvédelemnek diadalát, a melyet megszentelt a törvény és teljessé tesz a nemzeti lelkesedés.»

Munkások kitüntetése. A hivatalos újság legközelebb nem főuri, nagy társadalmi állásu emberek kitüntetéséről ad hírt, hanem mindjárt a hivatalos resz legelején négy munkás embernek a uevet közli, a kiket társadalmi és derék munkájukért a király kitüntetett és sokévi hű szolgálattal a társaság elismerést, mint a következő jelentés bizonyítja:

«Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán sok évi hű szolgálataik elismerésül Katits Antal, a Franklin-társulat nyomdájában alkalmazott tördelőnek a koronás ezüst érdemkeresztet, Gallus és Tornos Antal, a székesfejérvári Felmayr-féle képfestő gyár művezetőinek, valamint Katny Matyas, a Topits-féle budapesti tézstaneműgyár munkásának az ezüst érdemkeresztet adományozom. Kelt Schöobrunnban, 1899. évi szeptember hónap 9-án. Ferencz József s. k. Széchenyi Manó gróf s. k.»

KÜLFÖLD.

A képviselőház egybehívása. A Martin szerint a radikális és szocziálista képviselőknek Valdeck-Rousseau miniszter elnökkel folyt legközelebbi tanácskozásán szoba került a kamara össze hívása érdekében megindult mozgalom is. Az eszmecseréből kitűnt, hogy ennek a mozgalomnak nincs kilátása sikerre.

Az ifju-csehek manifesztumának első és főpontja így hangzik: «A cseh birodalmi és tartománygyűlési képviselők továbbra is a

Még nem szegeztek le a koporsót s én ott feküdtem némán, számlálva bűneim. És csak egy bűnöm volt, hogy szerettelek! — Tiszta volt a lelkem, büntelen. Nem féltem megjeleni isten hatalmas trónusa előtt, nem féltem odajutni zsámolyához s mondani:

— Isténem, te nagy s hatalmas Isten, elhoztam lelkemet neked, melyet nekem adtál végtelen szeretettel, tisztán, foltalan, elhoztam ismét, légy bíráim jószágos atyám!

Igy tűnődtem mosolyogva, midőn az ajtó előtt meghallottam hangodat. S a testemből tovaszált lélek visszatért, nagyot dobbant a szív, megvesztegetted az őr s eljöttél hozzám éjnek éjszakáján, hozzám... halott arádhoz s én mosolyogtam ismét. Azt mondtad: ugy illik e mosoly nekem! Azt mondtad: így csak szentek halnak meg, ily üdvözítő mosolylyal ajkukon.

Életemben nem mondtad el soha hozzám való nagy szerelmedet, de itt feltártad a lelket, szivedet. Azt mondtad, szeretsz s még a halalban is mindig szeretni fogsz égő, perzselő langgal, olthatlan szerelmemmel. Aztán megcsúdtél erre.

Hallgass! ne tiltakozz! Hiába minden ellenkezés. Így volt, igen, azt mondtad.

Isten! mindnyajunk istene! Legy tanum e néma, csendes helyen, midőn egy halottnak esküszöm örök szerelmemet! Légy bíráim és büntess, ha megszegem holt jegyemnek adott eskümet! Te örökké nagy Isten, légy tanum!

már szeretkeztem azzal a másikkal, azzal, kit gyűlöltem — s aki előtt már nem volt visszaut. Neki ígertem szerelmemet. Hízelegve ő csókolt már körül s én — bár irtóztam tőle, hagytam magam — ne mondja új vőlegényem, hogy arája gyáva. Nem, nem az soha.

S ő csókolt tovább, téged meg gyilkosnak mondtak odakünn. Pedig itt ült a gyilkos ágyamon... im megvallom neked, gyilkosom ő volt, az új vőlegényem, megmondom a nevet is, hogyha utadba jön, hogy küzd-hessen ellene. A neve: halál.

Fe felsz? s fázol? Szegény kedvesem, én is ugy voltam vele. De légy csak csendesen!

Nos hiszed-e már, hogy sokat szenvedtem magam is? Hiszed-e, hogy az irántad való nagy szerelmem dobbant annak a csontkezü vőlegénynek a karjaiba?

De halgasd csak tovább. Oh borzasztó volt, ami ezután következett! Emlékszel-e még? Ő elvit, a jegyemem, a hitvesem, a hideg halál.

Hallottam a testvéreim, a szülőim zokogását, hallottam könyörgéseidet az ajtó előtt, hogy bocsássanak hozzám, hogy a tied vagyok még a halalban is, hogy jogod van hozzám, mert szeretsz. S ezt hallva, boldogan mosolyogtam. Bámulva mondták:

— Nini, egy mosolygó halott!

Mindent tudok, mindent láttam s el is mondom, ha nem hiszed! Légy erős! mert magam is fázom, borzadok, ha rá emlékezem.

cseh nép közjogi, nemzeti és politikai programjához ragaszkodnak. A cseh korona közjogi állásának elismerése, teljes nyelvi egyenlőség valamennyi cseh tartományban, és népi intézmények behozatala továbbra is a cseh képviselők politikájának czelja marad. — Ezen program realizálásában rejlik nemcsak a cseh nép kielégítésének lehetősége, hanem különösen a mai viszonyoknál fogva annak a biztosítéka is, hogy a nagynemű agitáció által veszélyeztetett monarchia totalitása és hatalma fenttartható legyen.

A többi pontok a csehek eddigi követeléseinek ismertetésében vannak tartva.

Az osztrák nyelvrendelet. Prágából táviratozzák: a Narodni Listi-nak azt jelentik Bécsből, hogy a nyelvrendeleteket már megszüntetik.

A transzváli ügy. Londonból táviratozzák: A Times-nek jelentik Pretoriából: Hivatalos jelentés még nem érkezett Transzvál válaszárol. Hir szerint a válasz tagadó. A transzváli kormány állítólag kijelenti benne, hogy a köztársaság ragaszkodik a konvencióhoz, attól a rendelkezéstől, hogy az utlendekek hét évi ott tartózkodás után kapják meg a választójogot, el nem állhat, de hajlandó a helyzet javítására irányuló tanácsokat elfogadni.

A forradalom Venezuelában. Laguayrából, e hó 12-en kelt jelentések szerint, a venezuelai forradalom aggasztó arányokat ölt. A kormány csapatait kétszer is megverték. Alapos az a föltevés, hogy a kormány csapatok tábornokai egyetértének a fölkelőkkel.

Az orleansok Belgiumban. Az orleansi hercegnek a Dreyfus ügyben tanúsított magatartása következtében a belga király, mint a lapok jelentik, elrendelte, hogy a belga királyi ház tagjai az orleansi családban külszöbön álló násztól távol maradjanak. A király is csak egy üdvözlő távirat elküldésére fog szorítkozni. Egyidejűleg a herceggel hivatalból is közölték, hogy Brüsszelben való tartózkodását a jövőben nem türik meg.

Dreyfus ügy. A francia minisztertanács a párisi lapok egyhangú jelentése szerint a jövő kedden fog foglalkozni Dreyfus megkegyelmezésével. A katonai revíziós bizottság addig határoz a főlebbezes dolgában, ha a rennesi ítéletét helyben hagyja, a minisztertanács megkegyelmezést ad Dreyfusnak, s Loubet elnök még aznap közli, hogy az ítéletnek megkegyelmezett. A családjának ily-

képpen visszaadott ember, írják a francia lapok, mint magánember tovább keresheti igazságát. De — teszik hozzá az újságok — erre alig marad ideje, mert első dolga lesz, hogy egészségéről gondoskodjék, mert az Ördög-szigeten kiállott szenvedései testét, lelkét teljesen önkretették. Azok a hírek, a melyek azt jelentik, hogy Dreyfus tudóvész és alig él még pár esztendő, úgy látszik, csak arra való, hogy a részvetet növeljék és előkészítsék a kegyelem útját. Sőt egy újság azt írja, hogy Dreyfusnak már napjai is meg vannak számlálva s a kegyelemmel nagyon sietni kell. A Lanterne azt írja, hogy a bírák reszketnek, hogy Dreyfus meghalhat, mielőtt kegyelmet kapna. A keddi minisztertanács döntését épp ezért nagy érdeklődéssel várja mindenki.

Svájciak Dreyfusének. Az az irat, a melyet a svájciak Dreyfusnak akarnak küldeni, így hangzik:

„Valamennyi civilizált országban mélyen megrendítette a lelkeket a rennesi katonai bíróság ítéletének híre. A közvélemény Franciaország határain túl is aggódo feszültséggel követte annak a harcznak egyes fázisait, a mely az önkény és az igazság között folyt. Valóban oly kérdésekről van szó, a melyek nemcsak a francia nemzetet, hanem az egész emberiséget érintik, mert mindenütt fájdalmas érzést kelt, ha valahol a jogot és az igazságot megértik, a melyet a modern társadalom mindenkinek külön-külön biztosít. Mi önt az igazságszolgáltatásnak az ellen a főalapelve ellen elkövetett merénylet áldozatának tekintjük, a mely megköveteli, hogy a vádlottat csak akkor ítéljék el, ha bűnössége be van bizonyítva. Önnel együtt érezzük az ön szenvedését s ezért biztositjuk önt és családját szimpátiánkról, a mely ennyi hősiessé elviselt szerencsétlenséget megillet és reméljük, hogy az ön barátainak kitartása diadalmaskodni fog az igazságtalan elítélésen és a türelmetlenség ervaín. Bern, 1899. szept. 13.»

Rue Dreyfus. L e d i g n a n község tanácsa elhatározta, hogy egyik utcáját, a melyet eddig rue de la Républiquenak hívtak, rue A l f r é d D r e y f u s - r a kereszteli el.

A pápa a francziáknak. A pápa levelet írt a francziáknak, a melyben a jövő évi kiállításra való tekintettel felszólítja őket, hogy nyugtassák meg a lelkeket. A pápa tegnap francia záradokokat fogadott, a kiknek azt mondta, reményli, hogy a francziák meghallgatják tanácsát.

Több rendet!

aug. 18.

Igenis több rendet kérünk annak a szegény népnek érdekében, melynek sorsával nem sokat törődtek azok, kik éppen azért vannak odaállítva hivatalaik élére, hogy a pontosságnak órei legyenek s a népet a minden oldalról és sokszor igaz ok nélkül járó zaklatásoktól megoltalmazzák.

Nagyon gyakori az eset, hogy a közönségtől az évek folyamán már beszédett illeteket ismét követelik, és ha az illető nem őrizte meg nyugtáit, melyekkel igazolni képes, hogy kötelezettségének annak idején eleget tett, kéréselhetetlenül el is verik rajta a port, végrehajtatjuk újból.

Ha pedig meg vannak a nyugták, akkor futtatják a szegény embert pénzügyigazgatóságtól adóhivatalhoz, onnan a jegyzőhöz, majd visszafelé, míg végre sok huzavona, a szegény embernek nem csekély fáradtsága és költsége után végre kiderül, hogy valahol a hivatalban fennakadás történt.

Hét bizony az ilyen renddel nem lehet megelégedve sem az állam, sem a társadalom, legkevesbé azok, kik legközelebből lévén érdekelve, mindenki által könnyen érthető okokból leginkább érzik a hivatalos közeg mulasztásának keserű következményeit.

Mi nem kutatjuk, hol van a hiba, ez nem a mi feladatunkhoz tartozik.

Csak konstataljuk, hogy esetek merültek

fel, melyekkel közkívánatra készséggel szolgálunk.

Az állami adminisztrációnak oly hatalmas apparátusa van, melyől joggal megkívánhatja minden adófizető polgár, mert hiszen az ő fillérei tartják fenn, hogy egyik-másik alantós közeg tévedése vagy éppen hivatali mulasztása vagy nem tudom mi miatt, igaztalanul zaklatásnak ne legyen kitéve.

A pénzkérdés az országok kormányzásának Achilles sarka, — itt a legnagyobb pontosságra és ellenőrzésre van szükség, mert ha a népre annak látszata tesz benyomást, hogy felületesen bannak el éppen a legkényesebb dolgokkal, melyek vagyoniag oly közel érintik, könnyen labra kap keblében, és mondjuk ki, — méltán — a bizalmatlanság és az ezzel járó elégtelenség, a fennálló rendszer és kormányzat iránt.

Itt nem volna szabad felemlíteni a legcsekélyebb mulasztások sem, mely kétséget támaszthat az adózó polgárok között, s azok feltevéseire szolgáltat alkalmat, hogy állampolgári kötelezettségeiknek teljesítése közben visszaélésnek vagy zsarolásnak eshetnek áldozatul.

A nép az elégtelenségre, a minden oldalról jövő izgatások következtében, nagyon is hajlandó.

Megmutatta ezt hazánkban a szocialistikus eszmék rohamos terjedése. Ezen különben csudálkozni is alig lehet, hiszen a politikai visszaélések korszakában volt gyuanag elég, mely a lappangó izgatottságot langra lobbantotta.

A mi adataink is a multból való, abból az időből, midőn nem ismerték a jog, igazság és törvény jelszavát, midőn a nép teljesen ki volt szolgáltatva egyesek hatalmaskodásának vagy önkényének.

Nem akarjuk a mult hanyagságáért felelőssé tenni a jelent, csak arra figyelmeztetünk, hogy ha ilyen rendtelenségek az állami adminisztrációban megtörténhetnek a jövőben is, kettőzött figyelemmel kell tehát őrködni azoknak, kik a törvény, jog és igazság zászlójára esküdve, eme jelszavak végrehajtói gy.nánt vannak odaállítva a nép köze. Különben humbug az egész, üres, értéktelen frázisokká válnak azok a hangzatos kijelentések, melyek a kedélyek megnyugtására valának szánva. Sőt sokkal nagyobb veszedelmet rejt méhében, mert elveszti minden illuzióját, minden reményét egy jobb jövő iránt, ha az államkormányzat a «törvény, jog és igazság» korszakában sem jobb, mint midőn a politikai jellemtelenség ülte orgiáit.

Táviratok.

Schneider ezredes felmentése.

Budapest, aug. 18. (A „Debreczen“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy Ő felsége a király elrendelte, hogy Schneider ezredet, ki legutóbb a Dreyfus-ügyben erősen kompromittálta magát, felmentsék a monarchia párisi nagykövetségénél elfoglalt állásától.

A debreczeni kerékpár egylet orsz. versenye.

Debreczen, szept. 18.

Ragyogó szép idő kedvezett a debreczeni kerékpár egylet országos versenyének, mely ez alkalommal virág korzóval is egybe volt kötve.

Szebbnél-szebb asszonyok, leányok foglalták el már 3 órakor a tribünöket, hogy szemtanúi legyenek a virág-korzónak, melyről kerékpárosaink már napok óta mesés dolgokat beszéltek. De nem csak a tribünökön, hanem a versenypálya felállított cél bírói emelvényen is kíváncsisággal várták a történéndőket.

S megcsókoltad összeszorított kezemet, mosolygó ajkamat. Fel-felcsukló zokogásod közben így szóltal hozzám:

— Te megcsalhattál, te megtehetted. De én nem teszem, én szeretni foglak még a halálban is; Isten engem úgy segítjen!

Látod, így volt, ugy-e bár, jól emlékezem s te is, mert halvány vagy nagyon.

Légy nyugodt, már nem beszélek, távozom. Oh, hányszor kerestél fel könyeiddel új otthonomat, a csöndes sirhalmot, az én síromat, mely most gazdáját várja, üres.

Megyek vissza a halottak birodalmába s nem zavarom többé az élők nyugalmát. Pihenj békében! Legyen álmód csöndes, nyugodt!

Feledd el, hogy itt voltam, zavartalak, csak esküdet ne feledd! Még ne öleld azt a lányt, mert akkor én is eljövök, eljövök jeges lehelettel megfagyasztani szerelmeidet! Hisz az ő csókja nem olyan forró! az ő szerelme nem oly igaz! az ő szíve nem annyira a tiéd! az ő ölelése nem oly végtelen! az ő szerelme nem szerelem! Szeretni csak én tudtam. Én szerettelek igazán! Én voltam, vagyok s leszek arád örökké, még a sírban és a síron túl a semmiségben is. — Eljöttem, hogy emlékezzél s ne feledd esküdet. S ha a pirkadó hajnal elvonja szemeidről az álmot, úgy elmékedjél a mondottak fölött!

Jöjj ki síromhoz s sugd meg a kis virágoknak: Hogy emlékszel-e még?

Bajor Riza.

Három óra után pár perczel felharsant a tüzoltók zenszara s megindult a menet körül a verseny pályán. Szébbnél-szebb kerékpárok gyönyörködtették a szemet. Különösen kitűnt az egyes kocsija, mely a város ötös fogatát imitalta.

A közönség zajosan tapsolta és éjenezte egy a vendég nagyváradi, mint a mi kerékpárosainkat.

Négyezer ment körül a pompás menet. Utána a verseny következett, a mely minden tekintetben sikerült. Bebizonyult újra, hogy van néhány kiűnő kerékpárosunk, kik bármelyik város kerékpárosával ki alják a versenyt. Az egyes futamok a következő sorrendben történtek:

I. **Megnyitó verseny.** 2000 m. (6 kör.) Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronzérem. Versenyeztek 6-an. Első lett Rott János 3 percz 11 m. p. Második Lehmann Ferencz 3 p. 15 m. p.

II. **Seniorok versenye.** 1500 m. 4 és fel kör. Elsőnek nagy ezüstérem, Másodiknak kisézüstérem, Harmadiknak bronzérem. Versenyeztek 3-an. Első lett Thieszen Arthur, második Sichert Ede, harmadik Valkó Lajos.

III. **Főverseny 5000 méter (15 kör)** vezető díjjal. Elsőnek nagy aranyérem, másodiknak nagy ezüst érem, harmadiknak kis ezüst érem. Versenyeztek 6-an. Első lett Rott János 9 percz 20¹/₄ m. p., második Lehmann Gusztáv 9²¹/₂₂, harmadik Leska Ferencz 9.22. A vezető díj nyertese Rott János.

IV. **Műkerékpárosok.** Első díjat nyerte Fehér Jóska, ki bámulatos mutatványokat produkált. Igen ügyes kerékpározás a második díj nyertese, Márkus Márton is.

V. **Juniór verseny 2000 m. 6 kör.** Elsőnek nagy ezüst érem, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronzérem. Versenyeztek négyen. Első lett Lehmann Gusztáv, második Leska Ferencz.

VI. **Nyeretlenek versenye.** 1000 m. 3 kör. Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem. Versenyeztek négyen. Első lett Leska Ferencz második Czeising Lajos, harmadik Závodszy Samu (Nagyvárad)

VII. **Vigaszverseny 1000 m. 3 kör.** Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem. Első lett Szabó Kálmán, második Sichert Ede és harmadik Bozóky Karoly.

Ez volt az utolsó verseny. Ezután kihirdették a virágkorzón megjutalmazottak nevét. Szépen díszített kerékpárjával első díjat (ezüst tal) nyerte Bognár Matild, — a másodikat Lehmann Gusztávné, a harmadikat Lasz gallner Kálmáné.

A díjakat este a banketten osztották ki, melyet a Bika szállodában rendeztek. A legkitűnőbb hangulatban maradtak ott együtt éjfél utánig, a fiatalság tánczra perdült, a hangulatot Magyarai Imre muzsikája pedig hatványozott mértékben emelte.

A vendég-kerékpárosok ma utaztak el.

HIREK.

* **Ülés a városházán.** Ma d. e. Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöklése alatt teljes tanácsülés volt. A polgármester szabadságideje után ma vett először részt

tanácsülésen, a melyen különben a honvédegyeletnek általunk már ismertetett kérvényét is tárgyalás alá vették.

* **Felhívás a közönséghez.** A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság e hó 20-án városunkban fogja tartani közgyűlését, mely gyűlésen igen sok, vezérszerepet vivő férfiú fogja városunkat meg tisztelni látogatásával. Fölkérjük ez alkalomból városunk közönségét, különösen a főter és Péterfia-utcza lakóit, hogy a szives fogadtatás, a városunkat híressé tett magyar vendéglátás külső kitüntetése céljából házaikat lobogózzak fel s kövessenek el mindent arra nézve, hogy a hozzánk érkező illustris vendégek városunkat kedves otthon gyanánt üdvözölhessék.

* **A MPIT. nagygyűlése.** A MPIT. tagjai és a városunkba érkező vendégek a a program szerint kedden azaz holnap este ismerkedési estére gyűlnek össze az Angol királynő ettermében. A rendező bizottság ez bizottság ez uton is tudatja, hogy az ismerkedési estén hölgyek is szivesen látatnak. — Szerdán délben a Bika szálloda dísztermében bankett lesz. Ez alkalommal Debreczen város hölgyei részére a Bika szálló nagyszobájának páholyai díjtalannul rendelkezésére bocsátatik. — Páholy jegyeket még elő lehet jegyezni Vecsey Imre tb. főjegyzőnél.

* **A nagykarolyiak meghívása.** Nagykaroly városa és a karolyi Kölcsey-egylet tudvalevőleg e hó 24-én Petőfi ünnepélyt rendez a Petőfi társaság közreműködésével. Az ünnepélyre mely országos jellegű lesz Nagy László Szatmár megye alispánja ma meghívta Hajdúvármegyét és Debreczen városát. Mind két törvényhatóság gondoskodni fog képviseltetéséről.

* **A legtöbb adót fizető megyei bizottsági tagok** jövő 1900-ik évi egybeállított névjegyzéke a megyei kiadóhivatalban szept. 9-iktől számított 8 napi közzevételre volt kitéve. A megyei igazoló választmány szept. 20-án a megyeház gyűléstermében egész napot tartja nyilvános ülést, mely alkalommal mindazon egyének, kik alábbi egyenes adójukat az 1886. évi XXI. t. cz. 26. §-a értelmében kétszeresen számítatni óhajtják, a választmányi ülésen szóval vagy írásban ezen óhajukat érvényesíthetik.

* **Megjöttek a katonák.** A 39-ik gyalogezred az őszi nagy gyakorlatról ma jött vissza állomáshelyére Debreczenbe. Csengő zeneszóval vonultak be a városba a harcziak, kiket bizony megviselt a nagy manőver fáradtsága. Az ezredet a Szent-Anna utcán Warmb ezredes várta. Eldefi-iroztak előtte a csapatok, s vonultak haza egy kis pihenőre a pavillon laktanyába.

* **„Dinamit” a rendőrségen.** A vasuti pályaudvar portásának, Nagy Józsefnek egy téglalakú és nagyságu csomagot adott át egy ismeretlen uri ember s megkérte, hogy azt a vasuti vagongyár igazgatójának kezéhez juttassa. A portás el is juttatta a csomagot a címzetthez, de ez nem akarta át venni az alkalmazottai által is gyanusnak tartott csomagot, hanem átadva egy rendőrnek avval a figyelmeztetéssel, hogy nem lehetetlen, hogy dinamit van benne. — Elképzelhető, hogy megrettent a rend hű öre. — Kinyújtott karral, lehetőleg távol tartva magától veszélyes holmit ment fel a III. ker. r. kapitánysághoz, hol felve helyezték el az ördögös csomagot. Akadt végül egy bátor, ki mint családotti szerelmes el volt szanva teljesen a halálra. Biztos kezekkel bontottg fel

a csomagot — drótszeg, egy kis kenderkőcs s más eféle „robbanó” anyagok találtak. Legjobban az óvatos rendőrhiztos resteli a dolgot.

* **Távozó orvos.** A debreczeni orvosi kar egyik fiatal rokonszenves tagja, dr. Láng Sándor, kórházi orvos, ki művészi zongorajátékával hangversenyeken, társaskörökben is sok élvezetet szerzett közönségünknek, elhagyja Debreczent s a fővárosba, a hirneves orvos-tanár, Dollinger klinikájára megy, hogy ott tökéletesítse műői tudását.

* **Nyomor.** Künn, valamelyik mezei uton s rtéshajcsarok hajtják a falkát. El-elmarad egy-egy beteg disznó s alig ügyel valaki rája. Legfeljebb valamelyik kondás káromkodja el magát, hogy mire hazaérnek, elhull minden állat. Ha aztán elnyulik egy-egy kövér malacz, egyszerűen behajítják az árokba. Két némbér áll az árok partján, rongyos ruhájuk, ránczos képük. Alig hogy elhajtják a falkát, rohannak az árokba dobott malaczkok után. Ott nyuzzák meg az árokparton s viszik hazafele.

A harmadik kerületi rendőrség ma két asszonyt büntetett meg, kik a külvárosokban elhullott disznók husát arusították.

* **Adományok a Debreczenben tartandó kertészeti kiállításra.** Somberg Dégenfeld József főispán 100 koronát és az Első Debreczeni Takarékpénztár 20 koronát adományozott a debreczeni kertészeti kiállítás céljaira. Fogadják e nemes tettért a műkertészek és kertgazdák egyesülete nevében legmélyebb köszönetemet. A kiállítási végrehajtó bizottság pénztárnoka Paczelt János.

* **Köszönetnyilvánítás.** A magyar protestáns irodalmi társaság nagy gyűlésére érkező vendégeink elszállásolási költségeire újabban következő szives adományok érkeztek be hozzám: A depr. Első Takarékpénztár 20 korona, Berger Jenő építész 10 korona, Dr. Helle Karoly jogtanár és Fazekas Sándor realisk. igazgató 5—5 korona, Dalmy Kálmán főkönyvvezető 4 kor., Fehér András és Bicó Gyula 3—3 kor. Továbbá Oláh Imre 1, Gondy Karoly 1, Publik Ernő 1 és ifj. Gyarmathy István 2 vendég ellátására gondoskodott, Berger Jenő és ifj. Gyarmathy István 1—1, Publik Ernő 2 fogatot ajánlott fel. Mindezen urak fogadják a bizottság őszinte köszönetét. Oláh Karoly, mint az elsz. biz. elnöke.

* **Komjáthy kolozsvári szinigazgató.** A D. U. azt az érdekes hírt hozza, hogy Komjáthy Nagy Bölöny József intendáns szerzőtnei akarja kolozsvári szinigazgatónak. Ez a hír egyszerűen téves információkon alapul. A kolozsvári színház igazgatója Follinusz Aurél ez idő szerint nem hajlandó ott hagyni társulatát. Biztos tudomásunk szerint még 3 éves szerződés köti Bölönyihez s ezt egyik fél sem hajlandó megszegni. — Komjáthy kolozsvári igazgatósága ezek szerint tehát csak mende monda.

* **Tóth Andras legújabb alkotása.** Tóth Andras legújabb alkotását, a selmecbányai honvédszobrot, okt. 8-án fogják leleplezni. Az ünnepi beszédet Király Ernő tanár fogja mondani, a város nevében Szitnyai József polgármester veszi át a szobrot. Délben lakoma lesz. Az ünnepre meghívták Kassa város törvényhatóságát is. A honvédszobor az Erzsebet-terén fog állni.

* **Véres verekedés a gyermek miatt.** Nagy György asztalos, zöldfa utcai lakos a gyermeke miatt összeszólkozott a vele egy udvaron lakó Rátornyai Péter boltiszolgával. Az összeszólkozást tetlegesség követte és Rátornyai Peter egy bottal véresre verte az asztalost, akinek egyik szemét is súlyosan

megsértette. A rendőrségre ment aztán, hogy panaszt tegyen, a hol azt is előadta, hogy nem mer vissza menni, mert a feldühödött ember nem elégedett meg a rajta ejtett sérelmével, de meg ráadásul megölésével is fenyegeti. Hogy a rendőrség Nagy Györgyöt megszabadítsa a kinalkozó veszedelemtől, Rátorpyi Pétert letartóztatta.

* **A felséges nép mulat.** Nagy mulatság volt tegnap este a Telegdi-fürdő kávéház helyiségében. Olyan zsánerű mulatság volt, melynek »Sári-hál« a legnépszerűbb neve. Tekintettel a mulatság ritka voltára, lapunk is kiküldte saját különét, azonban saját különünk tudósítása kissé hézagos, sem a mulatság lefolyásáról, sem a jelenvolt hölgyekről nem tud beszélni. Annyit tud csak, hogy a mulatságon erősen dominált a haderő, mely nagy bánatot okozott a czibielémnek. Tíz órakor az elkeseredés tetőpontra hágott. A bálteremből csatatér lett s a csatatéren maradtak: öt kocsis, két hetes, egy rendőrtiszt, egy biztos, három rendőr, öt báltudósító s három huszár-sarkantyú. Hölgyet nem ütöttek agyon. Ujabb értesülés szerint saját különünk téved. Verekedés volt ugyan, de halálos nem. A verekedőt Nagy József személyében zárta el a rendőrség.

* **A dobálózó szellem.** A utolsó időben egyre másra érkeznek rejtélyes tümenemekről vidéki tudósítások. Legutóbb Brunócson okoztak a dobálózó szellemek — a hogy a nép hívja — rémült panikot, most pedig Barcza községből írja levelezőnk, hogy hétfő óta megfejthetetlen tümenény tartja izgalomban a lakosságot, tudósítást alább adjuk, itt csak megjegyezzük, hogy a tudomány már kiderítette, mi ezeknek a tümenenyeknek az oka. A brunóczi ugránczó székek, meg csörömpölő fazekak földrengésnek voltak a következményei, az alábbi bárczai eset pedig hihetőleg abban találja magyarázatát, hogy vannak individuumok, kikben hihetetlen mennyiségben megvan a magneses erő.

Bárcza községben, szól a tudósítás, egyébről sem beszélnek, mint »egy láthatatlan szellem garazdalkodásáról, aki egy 14—15 éves leányt kövekkel dobál. Nemrégiben egy Vaszily Róza nevű árva cseládleány látogatásba jött Bárczán lakó rokonaihoz. A megérkezése után rövid idővel épp ebédközben egy ablak-tábla csörömpölve hullott szét s egy kő vágódott Vaszily Rózához. A házbéliek nyomban kisiették s tüvé tették az egysz ház környekét, de nem találták meg a kő elhajítót. Még aznap többször bezúzódtak az ablakok, de a dobálózó csak láthatatlan marad. Erre a leányt a megrémült rokonai visszaküldték Kassára. A »láthatatlan szellem« azonban ide is követte s a gazdájának egy nap kilenc ablakot törték be a neki menő kövek. A leányt onnan is elküldték, visszament Kassára a hol ismétlődött az említett talányos tümenény, többen próbáképpen magukhoz vették a leányt, de a sok kár miatt, a mit a repülő kövek ablakban, butorokban, okoztak, ismét elküldték. A babonás nép nagy felindulásban foglalkozik a dologgal, amely különben az egész megyében óriási érdeklődést kelt s sokan utaznak le Bárczára, hogy meggyőződést szerezzenek róla.

Istentiszteletek az izr. templomban. A Deák Ferencz-utcai izr. templomban az istentiszteletek további rendelkezésig a következő sorrendben fognak tartatni: este köz- és ünnepnapokon 1/3 órakor, ünnepnapokon

reggeli 1/3 órakor, szombat reggeli 9 órakor, szombat és ünnepnapokon d. u. 4 órakor.

* **A polgári lövész-társulat díszlővé szete.** A polg. lövész-társulat s. hó 16. és 17. napján tartotta meg szokásos évi díszlővé szetet következő eredménnyel. Díjat nyertek mely lövéssel: I. díj Fürst Ödön 1 db 4-es arany. II. Baum Miksa 1 db 20 kor. arany, III. Fodor József 1 db 10 kor. arany. IV. Kajari Lajos 5 kor., V. Molnár Ferencz 3 kor., VI. Szabó Sándor 3 kor.; körülövéssel: I. Fodor József 1 db 4-es arany. II. Baum Miksa 1 db 20 kor. arany. III. Molnár Ferencz 1 db 10 kor. arany. IV. Fürst Ödön 5 kor., V. Szabó Sándor 3 kor. VI. Kajari Lajos 3 kor., VII. ifj. Tóth Ferencz 2 kor. és VIII. díj Erber Ernő 2 koronát.

* **Az egyházmegyei közgyűlés tárgysorozata.** A b.-böszörményi presbyterium gyűlés elhatározta, hogy kérvényt intez az egyházmegyei gyűlés meghívójával a tárgysorozatot is küldjék meg az egyháznak, mert az egyház képviselői csak a gyűlésen tudják meg jóformán, hogy mely helyi ügyekben kell tanácskozniuk, pedig az előleges tájékoztatás nem volna felesleges.

* **Szabadságra.** Mától fogva üresebbek a kaszárnyak. A 3 esztendejét kiszolgált legénység tegnap leszerelt. Katonasapkas, cibil ruhás legények feszítettek tegnap az utcákon, zsebükben a szabadságos kis könyvükkel, kezükben a hagyományos bokréta nádpcával. — Szinte látni lehetett az arcukról, hogy fölöttébb tetszik nekik ez az állapot. Hisz mindenkinek van valakije, a ki várja már odahaza; szülő, testvér, vagy szerető. Egy éjszakán kiduhajkolták magukat, bucsuztak a kamerádoktól, — aztán kőd előttem, kőd utánam, itt hagyták 3 éves emlékükné tanyáját.

* **Vizáradás Kolozsvárt.** Az utóbbi időben előfordult nagy országos esőzések után a folyók mindenütt megáradtak. Folyóik nagyobb áradásáról jöttek már hírek, így Kolozsvárról is jön vizáradás híre. A Szamos folyó ugyanis elhagyta medrét, előntötte a körül levő földeket, szántókat és keréket. — Hazakba azonban még nem hatolt be az ár.

* **A tüdővész Magyarországon.** A belügyminiszterium közegészségügyi osztálya jelentést allított össze a tüdővész állásáról Magyarországon. A jelentés, a mely július hónapjáról szól s a mely hónap a legkedvezőbb a betegekre, igen szomorú állapotot tüntet fel. E szerint Magyarországon — Fiumével együtt — július hónapban, tehát egy hónap alatt 4122-en haltak meg tüdővészben, a mely szám az ös-zes fertőző betegségekben elháltak számát kétszeresen fölülmulja. A szomorú lajtszomban legelől áll a Duna-Tisza köze 853 halálozással, a melyből Budapestre 228 halálozás esik. Legkevesebb az áldozat a Tiszán innén (432) a melyek közül legsúlyosabbak a viszonyok Pestmegyében, a hol Pestet nem számítva, 191-en haltak meg tüdővészben, azután következik Torontálmegye 150-el, Bacs-Bodrogmegye 118-a, Biharmegye 114-el, Vasmegeye 105-el és Nyitramegye 100 halálozással. Legkevésben haltak meg tüdővészben Turócmegeyében: 10-en.

* **Széchenyi basa jubileuma** Huszonöt esztendeje immar, hogy a legnagyobb magyar-nak, gróf Széchenyi Istvánnak a fia, gróf Széchenyi Ödön az idegenbe szakadt. Ez évi október hónap 18-án lesz a 25-ik évfordulója annak, hogy gróf Széchenyi a török hadseregbe lépett és elvállalta a tüzölt hadosztály szervezését. Azóta Széchenyi basa altábornagy, a tüzölt hadosztály főparancsnoka és a török szultán főhadsegéde lett, de szívében megmaradt hű magyarnak, a miről tanúságot tehet minden Konstantinápolyban megfordult honfitársunk. Széchenyi basa husz éves jubileumát most öt éve megünnepelte a magyar tüzöltőség, a melynek vezető férfiai küldöttségileg utaztak le Konstantinápolyba, hogy Széchenyi basát a nevezete évfordulón üdvözöljék.

* **Szomorú statisztikát** állított össze Lombroso a gyilkosságokról s ez a statisztika

megdöbbentőnek tünteti fel a többi államokkal szemben a mi közérkölcsei viszonyainkat. A statisztika szerint százezer ember közül meggyilkolnak: Olaszországban 96-ot, Magyarországon 75-öt, Spanyolországban, Portugáliában és Ausztriában 25-öt, Franciaországban és Belgiumban 18-at, Svéd- és Norvégországban 13-at, Angliában és Németországban 5-öt. A legrettegetesebb bűn tekintetében tehát csaknem a legelső sorban állunk a művelt nemzetek között, a mi ujra csak azt bizonyítja, hogy hazánkban még óriási munka várna az egyházra a közérkölcsök javítása tekintetében. Az ilyen szomorú statisztikák kiáltólag követelik annak a sokat sürgetett lelki gondozásnak megkezdését.

* **Száz éves honvéd.** A magyar szabadságharcnak legöregebb katonája közel áll a 100 évhez. Semsei Semsey Tamás a neve és 25 év óta Szabadkán lakik. Semseyt a kolozsvári ereklye-muzeum ő-e közelebről felkereste Veres Lajos társaságában. A 100 évhez közeledő öreg ur elég szilárd léptekkel vezette be vendégeit az udvarról Kazinczy-utcában levő gargon lakására. Itt emondta, hogy ő szeptember 18-án tartja születésnapját, mely emlékezete szerint az idén századik lesz. Semsey különben Kossuth Lajossal járt a gimnáziumba Satorálja-Ujhelyen: azután katona lett s az I. székely határőrezredhez neveztetett ki tiszté. Itt mint 32 éves emberrel 1832 ben először találkozott vele a ma is élő Horváth Ignác alezredes. Később nyugalmába vonult s mint tiszteletbeli Háromszéken állt be honvédnek és ő volt a Gábor Áron ágyui mellett az első szakképzett tüzértiszt. Mint százados sok viszontagságon ment át, — homlokán, kezén kardvágások, kozak pika szurások sebhelyei jelzik személyes bátorságot. Számos vitézi tényéeri Bem a III. oszt. vitézségi érdemrenddel tüntette ki. A hatvénes éveken a Matyas fürdőt alapította, mely öt éves közsvényből gyógyította ki. A 70 es évek óta Szabadkán lakik, hol márczius 15-én mindig elől járt. A kolozsvári orsz. történelmi ereklye-muzeum egy szép üdvözlő iratban emlékezett meg az őz dala születésnapjáról és három aranyat küldött az aranykört ért öreg harezosnak, kit bár meghajított az idő, de ma is szemüveg nélkül olvas. A muzeum megemlékezését Szabadka város főispánja: Schmausz Endre tegnap vasárnap, nyújtotta át a nagy idők legöregebb katonájának.

* **Hirtelen halál.** Erdei József péksegéd, nehéz beteg ma fel 12 óra körül hirtelen rosszul lett, vért hányt s a segítségere sietett, őt ember előtt meghalt. Hordágyon a közkórházba szállították.

* **Állatbetegségek Hajdúvármegyében.** Az elmúlt heten Hajdúmegeye területén a következő állatbetegségek fordultak elő: Lepfene: B.-Ujváros 1 udvar, H.-Dorog 1 u., összesen 2 község 2 udv. Veszettség: H.-Nánás 1 udv., összesen 1 község 1 udv. Takonykór: Földes 2 u., H.-Nánás 2 u., H.-Szoboszló 1 u., Kis-Szöke 1 u., összesen 4 község 6 u. Rühkór: H.-Hadház 1 u., összesen 1 község 1 udvar. Sertésvész: B.-Ujváros 1 u., Földes 68 u., H.-Böszörmény 2 u., H.-Hadház 5 u., H.-Nánás 2 u., H.-Szoboszló 2 u., Kaba 2 u., Nadudvar 1 u., Szovat 38 u., Téglas 6 u., Tetetlen 1 u., összesen 11 község.

* **Apróságok.** Furcsa igazságok. Még a füstből is meglehet élni, mondják a — kéményseprők.

Még a vízből is meglehet gazdagodni, mondják a — korcsmárosok.

Még a mérég is gyógyít, mondják az öngyilkosok,

Még a toll is nehéz annak, a ki írni tanul.

* **Az egyforintos utolsó órája.** A szép kék papíros, a melynek egy forint vala az értéke, már szinte elfeledtük. Pedig nem tűnt még el egészen, itt is, ott is akad belőle egy-egy. Csak ez évi december 31-ig ér azonban egy forintot, azután már hitvány papírossá válik. A hivatalos lap mai száma

ugyanis egy hirdetésében arra figyelmezteti a közönséget, hogy december 31-ig váltsa be pengőpénzre, vagy ha sok van, nagy bankjegyre az egyforintos bankjegyeket az állampénztáraknál, mert ezután már a világon sehol sem váltják be.

* **E. Kovács Gyula Árvainak.** Kolozsvár város tegnapi közgyűlésén indítványt tettek arra nézve, hogy Kolozsvár városa szavazzon meg E. Kovács Gyula árvái részére 300 forint évi segélyt. Az indítványt, mely nem volt előre bejelentve, az ügyrend értelmében nem tárgyalhaták, hanem kiadták a tanácsnak véleményezés végett. A legközelebbi közgyűlés kétségtelenül megszavazza a hománus célra, a két összeget. A közgyűlés napirendje előtt Szvacsina Géza polgármester kegyeletlen szavakban emlékezett meg arról a nagy veszteségről, a mely E. Kovács Gyula halálával a magyar színművészetet érte.

* **A szolnoki gyilkosság.** Szeptember 13. és 14. között ejelen Szolnokon meggyilkolták M o l l e r Daniel pékmestert és feleségét. A gyilkosság gyanúja Vantuch György nevű péklegényre irányult, aki Bodnár András péklegénnyel a gyilkosság után nyomtalanul eltűnt Szolnokól. Bodnár az éjjel a fővárosi rendőrség letartóztatta. — Súlyos gyanúok alapján a szolnoki vizsgáló bíró letartóztatta M o l l e r Gezárt, a meggyilkoltaknak fiát is. A vizsgálóbíró szerint a gyanúok arra engednek következtetni, hogyha nem is a fiú volt a gyilkos, de tudhatott a dologról és előmozdithatta a gyilkos munkáját. A szörnyű vád a szerencsétlen fiút egészen megörte.

* **Megölte a szeretőjét.** Tragikus eset történt e hó 15-én — mint kassai levelezőnk írja — Saar községben. Veres István már régóta észrevette, hogy szeretője, Grosz Paula más legényt boldogít. Midőn megbizonyosodott erről, bosszútervet forralt, de előbb még mulatni akart a leánnyal kedve szerint. — Egy táncmulatságra vitte Grosz Paulát és mikor onnan bajnalban hazatértek, a lakáson Veres tréfálgatva mutatta a forgópisztolyt. A legény emelte a fegyvert halántékához s ekkor a legény hirtelen elsütötte a pisztolyt, mire a leány halva rogyott össze. Veres István menten letartóztatták.

* **Ma zeneestély tartatik a Corsó kávéházban Magyarai testvérek zenekara által.**

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füllobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: «Institut E. W. Nicholson <Longcatt> Gunnersburg, London, W. England.»

Jókai esküvője.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 18.

A »Debreczen« szombati számában hirt adott már Jókai házasságáról. A nagyérdemű azonban téves ebben az alakjában: az ősz költő tudnillik tegnap kelt egybe ifjú menyasszonyával, kit az ő örökké fiatal poétaszívének minden rajongásával szeret.

A tegnapi hír Jókai esküvőjéről onnan származott, hogy a költő maga beszélt családjának: Feszty Árpádnak és feleségének Jókai Rózanak, hogy Nagy Bellával megesküdött. Ezt azonban tréfálkozva említette csupán, hogy a hatást megfigyelhesse családján.

A valóság az, hogy Jókai a belügyminiszteriumban dispenzációt kért a kihirdetés alól, amit legnagyobb készséggel adtak meg az agg költőnek.

Tegnap délelőtt 11 órakor a VI-ik kerületi anyakönyvezetési hivatal előtt diszes fogat állott meg. Jókai Mór szállott ki a bártárból ügyvédével: Sebestyén József dr. Matuska polgármestertől jöttek, akitől engedelmet kért Jókai, hogy esküvőjét azonnal

megtarthassa. A polgármester szívesen egyezett bele az agg költő kérésébe:

— Adja Isten — szólta a polgármester — hogy e tetteből is dicsőség háramoljék hazánkra.

Jókainak felvillant a szem s melegen megszorította a polgármester kezét:

— Nekem is az az óhajtam, hogy házám dicsőségére váljék.

Sebestyén József dr. bérkocsin hajtattott el a menyasszonyért, ki süllei lakásán várt őrz vőlegényére. Jókai, — kinek délcegz természetén fekete szalon-kabát feszült — derűlten csevegett ezalatt az anyakönyvezetési hivatalban. Egyetlen kívánsága az volt, — amit többször ki is fejezett — hogy zár ajtó mögött esküdhessék meg arájával.

Féltizenkettő volt, mikor a feketébe öltözött menyasszony Jókai ügyvéde karján belépett a hivatali szobába. Nyomon követte őt Kozáry László anyakönyvezet. A jegyesek előtte álltak, a háttérben pedig a menyasszony szülői — egyszerű öreg emberek — buzodtak meg szerényen. Jókai boldogan, szelid mosolygással nézett királynői természetű mátkájára, kinek gyöngye pirosság futotta el az arczát.

Az anyakönyvezet. ezenközben idegesen keresgélte az irások között.

— Hiányzik valami? — kérdezte vidáman Jókai — tán a katonakönyvem? Nyugodt lélekkel mondhatom, eleget tettem katonai kötelezettségemnek.

Ezután az anyakönyvezet. a szokásos formások között egybeadta a mátkapárt, mire Jókai megcsókolta az anyósát.

Ekkor az új asszony így szólott férjéhez: — Ha már a mamát megcsókolta, csókoljon meg engem is.

A költő boldogan szorította a keblére feleségét.

A házassági anyakönyvben így örökítették meg a nevezetes esküvőt:

A menyasszony neve: Grósz Bella.

Születési éve s helye: 1879. Jákó.

Szülei: Grósz Mór és neje Flamm Éva.

A vőlegény neve: Ásvai dr. Jókai Mór.

Születési éve s helye: 1825. Révkomárom.

Szülei: Jókai József ügyvéd és neje Pulay Maria.

A házasság tanui: A menyasszony részéről: Bódy Tivadar b. anyakönyvezet. A vőlegény részéről: dr. Sebestyén József ügyvéd.

Az anyakönyvezet.: Kozáry László.

Jókai 3 év előtt ismerte meg Nagy Bellát, mint Rákosi Szidi iscolájának növendékét. Azóta mindig kitüntette pártfogásával. Legutóbb Ó Budán és a budai szinkörben lépett fel a művésznő, ki az utóbbi helyen Jókai Apotheozisát szavalta a Petőfi-ünnepen a költő egyenes kívánságára.

Az új pár délután 2 órakor elutazott Bécsbe, onnan Szicziiliába megy az ősz költő az ő fiatal szerelmével.

Egyház és iskola.

Lelkészi gyűlés. A nagybányai ev. ref. egyházmegye e napokban tartotta egyetemes értekezletét Szathmáron. Érdekesé tette a gyűlést különösen az, hogy most 25 éves jubileumát tartotta Soltész János elnök, ombodi lelkes. Visszapillantást vetett a 25 éves multra, s a gyűlés tagjai meleg óvációban részesítették az elnököt, a ki 25 év óta viseli kiváló buzgóssággal az elnökséget. A roz idő daczára a szép számmal megjelent egybegyűlt értekezletet vidám társaságban fejezte be, a melyen számos pohárköszöntő hangzott el.

A tudós hitvallása. Edison Tamás, a világhírű feltaláló igen érdekes nyilatkozatot tett nem régen a maga személyes hitfelől. Mint mondá, tudományos kutatásai teljesen meggyőzték a felől, hogy a természet rendjét egy legfőbb ész és értelem hozta létre és tartja fenn. Senki sem tanulmányozhatja a

khémiát és senki sem láthatja az elemeknek megmérhetetlen gyors és szabályos kombinációit a nélkül hogy erre a meggyőződésre el ne jusson. Ezer meg ezer tény kétségvonhatlanul bizonyossá teszi azt, hogy a világmindenséget egy mérhetetlen értelem igazgatja. — A nagy fizikusnak a természet rendje az istent csak mint értelmet, észt mutatja ugyan fel. De Edison szívesen elhiszi, hogy a természetnek más ágával foglalkozók előtt maga a természet még sok más egyéb jellemét is feltárhatja ennek a világot kormányozó értelemnek.

Az orosz cenzura. az utóbbi időben újra hatalmasan dolgozik és pedig leghevesebben a szegény alkotmányukból kifosztott finnnek köszönt. Alig mulik el nap, hogy valamelyik finn ujság figyelmeztetést vagy büntetést ne kapna. A nagy ellenőrzés azonban sokszor egész neveltségességig ragadja magát. Így pl. egy helsingforszi gazdasági lap a multkor „A burgonya története” czim alatt hozott egy közleményt, a melynek ugyan természetesen tárgyalta a burgonya jelentőségét Oroszországra. Masnap azonban már azt a hírt kapta a szerkesztő, hogy az oroszbur onyával ne foglalkozzék, hanem maradjon a finn s a külföldi burgonya mellett. Ugyancsak nem régen egy finn költőgyáros egy hirdetését közzé, a melyben a maga gyártmányait jobbnak állította, mint az orosz gyártmányait pár nap mulva már megiltotta a cenzor a hirdetés megismétlését, a költőgyáros pedig figyelmeztetést kapott, hogy elveszti iparengedélyét, ha a politikában mer avatkozni. Különös előszeretettel ellenőrzik az orosz csendőrök a luteránus papok templomi beszédeit, s ha azokban csak a legcsekélyebb czélzást is vélik felfedezni a politikai viszonyokra, azonnal megindul a vizsgálat a papok ellen. Így a helsingforszi luteránus papság ellen is vizsgálatot indítottak nemrégben. A papság erélyesen tiltakozott a vádak ellen s kijelentette, hogy az orosz csendőrök éppen nem tartja illetékeseknek, hogy az ő beszédiket megbírálják. A vizsgálatot erre beszüntették, de azóta a helsingforszi főtemplomban, minden istentiszteleten egy csendőr helyett kettő posztol és ellenőrzi az egyházi beszédeket.

Bosnyák-hercegovinai görög-keleti egyház. A banjalukai görög keleti metropolita, valamint a bosnyák-hercegovinai főlebbviteli orthodox egyházi törvényszék felállítását olyanformán hozzák szóba a lapok, mintha ezek az intézkedések kibővítenék a konstantinápolyi görög-keleti patriarka jogkörét Bosnyákországban és a Hercegovinában s kiállításba helyezik, hogy ez az ügy szőnyegre fog kerüljön a delegációban. Ezzel a téves felfogással szemben áll az a tény, hogy a patriarkával kötött 1880. évi május 28-ai egyezményünk továbbra is elismerte a konstantinápolyi görög-keleti patriarka egyházi fönhatóságát a bosnyák-hercegovinai orthodox egyház fölött. A főntebb jelzett intézkedések tehát nem teremtenek új helyzetet, leföljebb megjavítják a régit, a mennyiben eddig a főlebbezések az egyes metropoliai egyházi törvényszékektől mentek egyesben Konstantinápolyba, míg ezental a szerajevói új főlebbviteli egyházi törvényszék elé kerülnek, és csak onnan jutnak esetleg másodfoku főlebbezés útján a patriarka döntése alá.

Krisztus és a szocialisták. Eddigél a szocialistáknak nem kellett a Krisztus és az ő vallása, sőt programjukban ott szerepelt a vallás szükségességének tagadása. A Krisztus tekintetében úgy látszik, hogy az utóbbi időben fordulat állott be; de természetesen csak olyan értelemben, a mint a szocialisták Krisztus tanításait a magok feloldult elméje szerint értelmezik. Nem régen ugyanis T'Kind de Roodenbecke báró, a belga szenátus klerikális elnöke meglátogatta Brüsszelben a Maison dá Peuple-t, a szocialisták által alapított néppártot. Egy szocialista képviselő volt a cicerone, a ki az elnöknek megmutogatott minden termet: Egyik teremben a falon Krisztuskép függött. A báró nagyon csodálkozott, hogy a szocialistáknál Krisztus képét találja. Erre a következőket

jegyzi meg a szocialisták lapja, a „Peuple»: „Krisztus nálunk teljese a maga helyén van. Kelletlenül tovább voltak a szocialdemokraták oly naivak, hogy megengedték, miszerint a demokracziának ezt a nagy előfutárját azok által engedjék kiszákmányolni, a kiket ő kitagadott volna, ha ismert volna. — Krisztus jonban hozzánk tartozik, mint bárhová s azért adunk neki diszhelyet a „Maison du Peuple»-ben. — Krisztus urunknak ilyenét megfeszítésére csak azt mondjuk, hogy a szocialista kolompások olvassák el az evangéliumból Jézusnak eme szavait is: „Monda pedig neki egy a sokaság közül: Mester! mond meg az én atyámfiaimnak, hogy ossza meg velem az ő örökségét. Ő pedig mondta neki: Ember! kicsoda tett engem köztetek osztóvá vagy bíróvá?!. . . Meglátszátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget, mert ha bővelkednek is valakinek az ő gazdagságai, nem azokból vagyon az ő élete!.. (Luk. 12: 13—15.)

Felekezeti türelmetlenség vagy inkább botrány. Spanyolország ma is a leg-sötétebb bigotteria és türelmetlenség házája. Ezt bizonyítja az a botrány is, a mit néhány héttel ezelőtt néhány pápista pap-övendék és pap rendezett az osunai protestáns templomban. A kis gyülekezet éppen esteli urvacsorai istentiszteletet tartott, a mikor egyszerre csak néhány pápista szeminárista rontott be a templomba, több egyházi és templomszolgakí-éretében. A bibliát földhöz vágta, az urvacsorai asztalt pedig fel akarták fordítani. Az áhitatosságukban megzavart hívek természetesen nem engedték őket soká garázdálkodni, hanem kiszorították őket a templomból. A fanatikus emberek azonban még akkor sem hagyták békében a híveket, hanem kövekkel bevették a templom és a papi lakás ablakait. A míg pedig ezek a botrányos események nem keresztyéni lélekre való jelenetek lejátsszótak, három pápista pap egy kapu sötét bejáratából adta az utasításokat s dicsérette a a botránycsinálókat. — Bizony szomorú dolog, hogy még a mai világban is így nevelik az „Egyedül üdvözítő egyház» papjait s a krisztusi szeretet és türelmet csak nem képes lelkükben gyökeret verni.

Törvénytörés.

A csábító. Ipari célra aligha fogyasztanak annyi vitriolt, mint a hűtlenség megtorlására. A megcsalt szerelők körében, üzleti nyelven szólva, a vitriol állandóan nagy keresletnek örvend, s talán ez az oka, hogy az ára annyira felszökött. Legutóbb Ludvigh János kereskedőszékhelyén történt meg ezen a többé már nem szokatlan módon. Házasságot ígért Demeter Juliának, a kivel viszonya volt, de mikor a szerelmüknek komoly következményei mutatkoztak, hátat fordított a leánynak. Demeter Julia kegyetlen boszú által a csábító. Megleste az üzlet előtt s vitriollal leöntötte. A maró folyadék összegezte a legény fejét és a felábrázlatját s ma, hat hét múlva, egyenesen a kórházból jött el a tárgyalásra, hogy tanuságot tegyen Demeter Julia ellen, a ki súlyos testi sértésért került vád alá. A csuffa tett legény beösmerte, hogy a leánynak házasságot ígért, de hát, mondá czinikusan, igérni mindent lehet. A törvénytörés Gál Jenő dr. védőbeszédének meghallgatása után másfél évi börtönrre ítélte vádlottat.

KÖZGAZDASÁG.

Elégett 25 millió. Az utolsó két évben hazánkban rendkívül kedvezőtlenek voltak a tüzkárviszonyok, a mit szakkörökben, részben a hiányos építkezéssel magyaráznak meg. Az utolsó 7 hónapban nem kevesebb, mint 8091 tüzkár fordult elő, s az elégett tárgyak értéke megközelíti a 23 millió koronát, melynek nagyrésze kis városokban és mezőgazdaságokban előfordult károokra esik. A tüzkárok az utolsó 8 hónapban így oszlottak meg: 1898. december hóban 906 tüzeset volt

1,342,264 korona, január hóban 906 tüzeset 1,841,314 korona, februárban 917 tüzeset 1,634,599 korona, márcziusban 1446 tüzeset 2,896,866 korona, áprilisban 1445 tüzeset 7,224,747 korona, júniusban 875 tüzeset 2,976,538 korona, júliusban 1191 tüzeset volt 2,152,289 korona értékben. A múlt év hasonló szakában 5853 tüzeset volt, mely után 6,682,390 frt lett kifizetve s így az idei tüzkárok 85% emelkedés mutatnak.

Jégkár-biztosítási díjak. A jégbiztosításra egyesült társaságok tudvalevőleg a 10 évi jégkár alapján szabják meg évi díjaikat, olyként, hogy a jogdíjak évente, az utolsó évi jégverésnek számbavételével módosulnak, emelkednek, vagy csökkennek, a mint a megfelelő arány is változik. — Tekintettel azon körülményre, hogy az 1899. jégbiztosítási idény nem járt veszteséggel, így a folyó év eredményei természetesen kedvezően befolyásolják a jövő évi díjak nagyságát; a jégbiztosítási intézetek — mint a „Biztosítási és Közgazdasági Lapok» értesül — a legközelebbi igazgatói konferencián a jégdíjak megfelelő leszállítása fölött fognak dönteni, olcsóbbá tévén az 1900-iki jégdíjakat.

Budapesti őszi gyümölcs és kertészeti kiállítás. Az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesület a kormány támogatása mellett ez évi október 7—16-ig a városligeti kereskedelmi muzeumban országos gyümölcsvásárral egybekötött kertészeti kiállítást rendez. Tekintettel a jelentősek nagy számára és a kereskedelmi muzeumban átengedhető területre — a rendező bizottság elhatározta, hogy a kiállítást a városligetben ugyan, de a székesfővárosi pavilonban fogja rendezni, hol sokkal nagyobb és megfelelőbb helyiségek állanak rendelkezésére. Bejelentések csak f. hó 25-ig fogadtnak el. Bejelentési iverk az egyesület titkári hivatalától (Koronaherczeg-utca 16.), valamint az orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztostól (Földmiv. miniszterium), kaphatók.

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Szept. 16. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgm felüli) — kr. Közép p. 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fiatal közép (páronként 251—320 kg. 42—43 kr. Fiatal könnyű páronként 240 kg. sulyban 44—44½ krig. Szerbiai: Nehéz p. 260 kg. sulyban 42½—43 krig.

Sertésalétszám: 1899. évi szept. hó 14. napján volt készlet 38893 darab, szept. 15. felhajtattott 740 drb, 1899 szept. 15-én elszállított 507 db. 16-ére maradt 36.129 db. A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Budapesti gabonatözsde.

Szept. 12.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilos	Ar 100 kg.		kilos	100 kilogramm ára	
		frttól	frtíg		frttól	frtíg
Bánsági	76	8.35	8.45	80	08.65	08.65
	77	8.45	08.55	81	08.65	08.75
	78	08.55	08.65	82	—	—
Tiszavidéki	79	08.60	08.75	—	08.65	08.70
	76	8.35	8.45	80	08.65	0.880
	77	8.45	8.55	81	—	—
Pestvidéki	78	08.55	08.65	82	08.60	08.65
	79	08.60	08.75	—	—	0.75
	79	8.30	8.40	80	08.60	—
Fehérmegyei	76	8.40	8.50	81	08.60	00.70
	78	8.50	8.60	82	8.65	—0.80
	79	08.55	08.70	—	8.65	—
Bácskai	76	8.35	08.40	80	00.	—
	77	8.40	8.50	81	00.00	00.
	78	8.50	08.60	82	—	00.
Északmag.	79	8.55	08.70	—	—	—
	78	8.60	8.65	80	—	—
	79	8.65	8.75	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Arkilogram
Ruzs elsőrendű	uj 70—72	6.55 6.65
» másodrendű	—	6.45 6.55
Árpa takarmánynak	» 60—62	6.— 6.20
» égetni való	» 62—64	6.70 5.90
» serfőzdei	» 64—66	6.60 7.00
Zab	» — uj 39—41	5.40 5.50
Tengeri bánsági	» — uj	4.05 5.00
» más nemű	» —	0.00 0.00
Repce bánsági	» —	11.30 11.80
Köles	» —	4.15 4.45

Az idegfájdalom és kísérői.

Valamiképpen az előrs csapata ingerli az ellenséget a nélkül, hogy nagy veszteséget okozna neki, azonképpen az idegfájdalom, a mely magában véve nem veszedelmes betegség kifarasztja áldozatait, a kiket a vérszegény, gyöngé véré és a kimerült idegek következtében elgyöngült emberek közül szed. Mint az előrs katonái, ez a betegség is hirtelen és minden oldalról támad. Egy-zer a fejet, ideget és a fogat támadja meg, hogy azután egészen váratlanul hátgerincztáját vagy oldalszurás alakjában lépjen föl a test más részén. A betegségnek azt a fajtáját mondja el Bugnon kisasszonynak (Torny-le-Grand Svájj) következő levele:

— A Pink-pilulának köszönhetem, hogy egészségemet visszanyertem. Rettenetes idegfájdalom, mely hosszú idő óta kinzotta, sajnálatraméltóan vérszegényté tett és annyira elgyöngített, hogy semmit sem tudtam dolgozni. Éjjente nem hunytam be a szememet és annyira izgatott voltam, hogy minden tagom fájt.

Azt hiszem, hogy vérem a felével megfogyatkozott és rettenetes idegfájdalmat kellett kiállanom. Egy újághir a Pink-pilulára terelte figyelmemet. Próbát tettem vele és már az első skatulya is javulást hozott. Miután több skatulya pilulát fogyasztottam el, erőm visszatért, éjjel jól tudtam aludni, jó étvágyam lett és idegeim lecsöndesedtek. Ma ismét teljesen egészséges vagyok és napi munkámat kifaradás nélkül véggezhetem. Hozza levelem nyilvánosságra, hogy mások is okuljanak belőle.

Érdemes a megemlítésre, hogy a Pink-pilulák elérte gyógyulás kettős irányban hatások. A vér erősítésével és megújításával képesek lettek Bugnon kisasszonyt arra, hogy ellenálljon a fájdalomnak és az idegrendszerre való közvetlen hatással meggyógyították magát a fájdalmat. Oldalszurás, ideges főfájás, Szt. Vitus-tánc, mind olyan betegség, melyet a Pink-pilula az idegre való hatásával meggyógyít. A vér erősítésével és fölfrissítésével pedig a vérszegénységet és a reumatizmust gyógyítja meg. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr és hat doboz 9 frt.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerárban **Budapest, Király-utca 12.**

Debreczentől vasuton másfél órányira fekvő **Balmaz-Ujváros** nagyközségben az 1885. óta fennálló személyes jogu

gyógyszertár
azonnal eladó.
 Bővebb felvilágosítással **Incze Kálmán** gyógyszerártulajdonos szolgál.

Urak és hölgyek

a kik magasabb körökben megfordulnak, egy naponta erősen használt **fogyasztási cikk** eladására fix-fizetés és magas jutalék mellett kerestetőek.

Ajánlatok **«Consum-cikk»** jelzéssel lapunk kiadóhivatalába intézendők.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.